

‘Kennis maken voor natuurkwaliteit’

Het Kennisnetwerk ‘Ontwikkeling en Beheer Natuurkwaliteit’ (OBN) is een innovatief platform waarin beheer, beleid en wetenschap samenwerken aan natuurkwaliteit. In 2014 bestaat het OBN-kennisnetwerk 25 jaar en dat is een goed moment om terug te blikken op de bijdrage van 25 jaar OBN aan natuurherstel en -beheer in Nederland. Het is óók een goed moment om kennis te maken met de bestaande en nieuwe partijen die OBN dragen, en samen vooruit te kijken naar de actuele opgaven rond natuurkwaliteit en de rol die kennis hierin kan spelen.

Programma symposium

12.30 Inlooplunch en informatiemarkt

13.30 Plenaire aftrap

- Opening door T.J. Wams, dagvoorzitter (Directeur Natuurbeheer Natuurmonumenten en Portefeuillehouder Kennis en OBN in het bestuur van de VBNE)
- Lezing door Dr. G. De Blust (Hoofd Onderzoeksgroep Ecosysteembeheer; Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), Brussel, België) – Natuurbeleid, beheer en onderzoek in Vlaanderen (en de vergelijking met Nederland)

DATUM

Donderdagmiddag **26 juni 2014**.
Het officiële programma start om 13.30 uur (inloop met broodjes en informatiemarkt vanaf 12.30 uur) en afsluiting met borrel om 16.45 uur.

LOCATIE

De Boerinn, Mijzijde 6,
3471 GM te Kamerik

AANMELDEN

Het is noodzakelijk om u aan te melden, dit kan via:
www.natuurkennis.nl/aanmelden.
Deelname is gratis.

MEER INFORMATIE

Alle informatie over het symposium is te vinden op www.natuurkennis.nl. Heeft u vragen, dan kunt u contact opnemen met: Mark Brunsveld, m.brunsveld@vbne.nl of Margreet de With, m.dewith@vbne.nl.

14.00 Paneldiscussie onder leiding van Ed Nijpels (voorzitter Bosschap) en met

- Mascha Brouwer, divisiedirecteur Beheer & Ontwikkeling Staatsbosbeheer
- Jan Jacob van Dijk, gedeputeerde Landelijk Gebied provincie Gelderland/portefeuillehouder Natuur IPO
- Rob van Brouwershaven, Directeur Natuur & Biodiversiteit Ministerie van Economische Zaken
- Leon Lamers, hoogleraar Aquatic Ecology en Environmental Biology Radboud Universiteit Nijmegen

14.30 Pauze

15.00 Parallelsessies

15.00 RONDE 1

- **Programmatische Aanpak Stikstof.** Welke rol speelde OBN in totstandkoming van de PAS? Geïllustreerd met presentaties over opnametoets (Sander van Dijk, IPO) en herstelstrategieën (Nina Smits, Alterra).
Voorzitter: Ton Schleedoorn, Ministerie EZ
- **Kennismaken met OBN.** Dialoog over de bestuurlijke en beleidsmatige relevantie van OBN-onderzoek en mogelijkheden voor sturing vanuit beleidsvragen. Met bijdragen van Marly Bloem (BIJ12) en Ella de Hullu (Stichting Bargerveen).
Voorzitter: Teo Wams, Natuurmonumenten
- **Presentatie van Life+ projecten.** Wat levert Life+ op voor natuur-herstel en hebben we voldoende zicht op de resultaten? Met casussen de Alde Faenen door Wybe Altenburg (Altenburg en Wymenga) en het Dwingelderveld door Maaïke Weijters (B-WARE).
Voorzitter: Titia Zonneveld, Natuurmonumenten
- **Innovatieve natuurcommunicatie.** Een nieuw boek! Of toch maar iets anders... Met lancering van nieuwe interactieve media. Sprekers zijn Rolf Roos (Natuur-media) over het nieuwe online tijdschrift duinenmensen.nl en Andy Wilbers (AW64) over de vernieuwde online Vennensleutel.
Voorzitter: Paul van Kemmeren, KNNV Uitgeverij
- **OBN-onderzoek in de praktijk.** Presentatie van de (impact van de) beheeradviezen Damherten en Catspoele. Sprekers zijn Anton van Haperen (Staatsbosbeheer) en Hein van Kleef (Stichting Bargerveen).
Voorzitter: Theo Verstrael, Sovon
- **Excursie** uitdagingen voor natuurbeheer en agrarisch natuur-beheer in het laagveengebied. Onder leiding van Bert de Groot (ANV) en Wolf Teunissen (Sovon).

15.45 RONDE 2

- **Programmatische Aanpak Stikstof.** Welke kennislacunes moeten gevuld worden om de ambities van de PAS te realiseren? Gesprek en presentatie van actueel onderzoek over kennislacunes Duinen door Ab Grootjans (RUG) en fauna door Marijn Nijsen (Stichting Bargerveen).
Voorzitter: Jan Willem van der Vegte, BIJ12
- **Water en natuur.** Sessie over het belang van water voor natuurkwaliteit en over de mogelijkheden voor afstemming van onderzoek met een ecologische en hydrologische focus. Met presentaties van Uko Vegter (Drents Landschap) en Rob van Dongen (Waterschap Vechtstromen).
Voorzitter: John Lenssen, Waterschap Rijn en IJssel
- **Exoten.** Wat zijn de ecologische effecten op land en in het water en moeten we er iets mee? Presentaties van Henk Siebel (Natuurmonumenten) over invasieve planten op het land en Hanneke Keizer-Vlek (WUR) over exoten in het water.
Voorzitter: Wiebe Lammers, NVWA
- **Natuurinclusieve economie.** Dialoog over de kansen en knelpunten voor natuurcombinaties, ingeleid door Hans Rutten (Ministerie EZ) en Leon Lamers (Radboud Universiteit).
- **Soortgericht beheer.** Is er nog noodzaak (en ruimte) voor soortgericht beheer? Of komt het met soorten vanzelf goed in een robuust natuurnetwerk? Met presentaties over tapuit (Chris Turnhout, Sovon) en hamster (Maurice La Haye, Zoogdiervereniging).
Voorzitter: Rob van Westrienen, RAVON
- **Excursie** uitdagingen voor natuurbeheer en agrarisch natuur-beheer in het laagveengebied. Onder leiding van Bert de Groot (ANV) en Wolf Teunissen (Sovon).

16.30 Plenaire afsluiting

- Afsluiting door T.J. Wams met een vooruitblik op OBN-activiteiten en met een gedeputeerde van een provincie over de nieuwe rol van de provincies en de relatie met het Kennisnetwerk OBN

16.45 Borrel

Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE)

Princenhof Park 9
3972 NG Driebergen
0343-745250
info@vbne.nl
Twitter: @vbne_

Kennisnetwerk OBN wordt gecoördineerd door de VBNE en gefinancierd door het ministerie van Economische Zaken en het Interprovinciaal Overleg.

Informatie: www.natuurkennis.nl